УДК 658.5:330.342.146; JEL classification: D21, L20, L26, M10, M21, O31
DOI: https://doi.org/10.36887/2415-8453-2026-3-65

Оленченко Дмитро Владиславович,
аспірант кафедри фінансових технологій та бізнесу,
Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Olenchenko Dmytro, Graduate student of the Department of Financial Technologies and Business,
National University "Kyiv Aviation Institute",
https://orcid.org/0009-0008-1617-9814

НАУКОВА ПЛАТФОРМА ПОБУДОВИ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ АДАПТИВНО-ПОВЕДІНКОВИХ СТРАТЕГІЙ У ЦИКЛІЧНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

SCIENTIFIC PLATFORM FOR BUILDING AN ECONOMIC MECHANISM OF ADAPTIVE-BEHAVIORAL STRATEGIES IN CYCLIC DEVELOPMENT OF AN ENTERPRISE

Оленченко Д. В. Наукова платформа побудови економічного механізму адаптивно-поведінкових стратегій у циклічному розвитку підприємства.
Український журнал прикладної економіки та техніки.
2026. Том 11. № 3. С. 369 – 374.

Olenchenko D. Scientific platform for building an economic mechanism of adaptive-behavioral strategies in cyclic development of an enterprise.
Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology.
2026. Volume 11. № 3. pp. 369 – 374.

У статті досліджено наукові засади побудови платформи адаптивного стратегічного управління підприємством у контексті його циклічного розвитку. З огляду на сучасні виклики соціально-економічної трансформації, нестабільність ринкового середовища та посилення інноваційної турбулентності автор обґрунтовує необхідність формування цілісної наукової платформи, що виступає методологічною основою для побудови економічного механізму розроблення адаптивно-поведінкових стратегій. Визначено, що така платформа має міжрівневу структуру, яка включає концептуальний, функціональний і поведінково-адаптивний рівні, кожен з яких виконує специфічну роль у забезпеченні стійкості та гнучкості підприємства в умовах змін. Розкрито функціональне значення єдиного стратегічного поля управління як простору, в межах якого здійснюється узгодження змістових, інструментальних і поведінкових аспектів стратегічного мислення. Особливу увагу приділено концепції рефлексивного управління, що інтегрує минулий досвід, поточні дії та проєктування майбутнього як базові елементи адаптивної поведінки підприємства. Доведено, що платформа не лише структурує управлінський процес, а й формує інтелектуальне середовище для генерації стратегій, які враховують когнітивні обмеження, інституційну пластичність і фазову динаміку розвитку. Запропоновано авторську модель трансформації стратегічного мислення в умовах рефлексивного управління, яка відображає зміну ролі підприємства — від пасивного об'єкта зовнішніх впливів до проактивного суб'єкта, здатного критично осмислювати власну траєкторію та свідомо формувати майбутнє. Зроблено висновок, що наукова платформа є не лише базисом для створення економічного механізму, а й інструментом когерентного узгодження між концептуальним знанням, стратегічною дією та поведінковими імпульсами в межах циклічного розвитку підприємства.
Ключові слова: *наукова платформа, циклічний розвиток, стратегічне управління, адаптивно-поведінкова стратегія, рефлексивне управління, економічний механізм, фазова динаміка, підприємство.*

The article explores the scientific foundations for building a platform of adaptive strategic enterprise management in the context of its cyclical development. In view of contemporary challenges of socio-economic transformation, market instability, and increasing turbulence in innovation, the author substantiates the necessity of establishing a comprehensive scientific platform that serves as a methodological basis for constructing the economic mechanism for developing a behavioral-adaptive strategy. The platform is conceptualized as a multi-level system that integrates conceptual, functional, and behavioral-adaptive components, each contributing to enterprise resilience and flexibility under changing conditions. The paper highlights the role of a unified strategic management field as a space for aligning theoretical, instrumental, and behavioral dimensions of strategic reasoning. Special attention is devoted to the concept of reflexive management, which integrates past experience, current action, and future design as essential components of adaptive enterprise behavior. It is demonstrated that the platform not only structures the managerial process but also forms an intellectual environment for generating strategies that account for cognitive limitations, institutional plasticity, and phase-specific development dynamics. The author proposes a model of strategic thinking transformation under reflexive management, illustrating a shift from reactive responses to proactive, self-aware enterprise behavior. The study concludes that the scientific platform functions not merely as a basis for economic mechanisms, but as an integrative instrument for aligning conceptual knowledge, strategic action, and behavioral impulses within the logic of cyclical enterprise development.
Keywords: *scientific platform, cyclical development, strategic management, behavioral-adaptive strategy, reflexive management, economic mechanism, phase dynamics, enterprise.*

Вступ

У сучасних умовах фазової нестабільності соціально-економічного середовища підприємства функціонують у постійних змінах фаз розвитку – зростання, стабілізації, кризи та оновлення. Це вимагає від управлінських систем не лише здатності до швидкої адаптації, але й до стратегічного мислення нового типу — рефлексивного, поведінково орієнтованого та методологічно цілісного. Традиційні моделі управління виявляють обмежену ефективність у таких умовах, що зумовлює потребу в створенні нових інструментально-методологічних основ для побудови стратегій. Запропонована наукова платформа розглядається як міждисциплінарна система категорій, понять і підходів, що забезпечує цілісне методологічне поле для формування адаптивно-поведінкових стратегій розвитку підприємств у циклічному контексті. Таким чином, формування наукової платформи для побудови економічного механізму адаптивно-поведінкових стратегій у циклічному розвитку підприємства набуває особливої актуальності в сучасних умовах економічної нестабільності, цифрової трансформації та посилення конкурентних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростаючу увагу до проблеми структурування наукової платформи під час побудови економічного механізму адаптивно-поведінкових стратегій у циклічному розвитку підприємства, а її формування відбувається з різних предметних позицій на основі взаємодії кількох ключових концепцій.

Так, у роботах Ареф'єва О. В., Залізнюк В. П., Ареф'єв С. О., Андрієнко М. М. [2] розкрито механізми економічної адаптації інтелектуального капіталу через розвиток компетенцій персоналу, мотиваційно-інжинірингові інструменти та адаптивне управління підприємством; Сімкова Т., Патлай А. [6] запропонували модель антикризового забезпечення збалансованого розвитку підприємства в умовах ринкової турбулентності та деструктивних впливів; Лепейко Т. І., Гупало В. В. [5] обґрунтували адаптацію економічної поведінки підприємства до принципів сталого розвитку шляхом інтеграції економічних, соціальних та екологічних чинників; Piletska S. T., Arefiev S. O., Petrovska S. V., Kolesnykov S. O. [8] розробили стратегічні підходи до забезпечення економічної безпеки підприємств у процесі цифровізації економіки та управління ризиками розвитку, Kraus S., Jones P., Kailer N., Weinmann A., Chaparro-

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons CC-BY 4.0

© Оленченко Дмитро Владиславович, 2026

Banegas N., & Roig-Tierno N. [11] узагальнили сучасні підходи до цифрової трансформації підприємств та визначили її вплив на стратегічне управління, бізнес-моделі й адаптивний розвиток,

Окремий напрям досліджень, пов'язаний із формуванням і розвитком динамічних здібностей підприємств під час адаптації стратегій у нестабільному середовищі, охоплює праці науковців: Ledesma-Chaves P., & Arenas-Gaitán J. [12], які обґрунтували значення динамічних здібностей підприємств для забезпечення успішної адаптації до економічних криз та підвищення конкурентоспроможності на міжнародних ринках; García-Valenzuela V. M., Jacobo-Hernandez C. A., Flores-López J. G. [9] довели, що динамічні здібності (sensing, innovation, coordination) формують організаційну стійкість і забезпечують адаптацію підприємств до нестабільного середовища; Witschel D., Baumann D., & Voigt K.-I. [15] Дослідили механізми формування динамічних здібностей виробничих підприємств у процесі цифрової трансформації та визначили їхню роль у стратегічній адаптації. Teece, David J., Peteraf, Margaret A. та Heaton, Sohvi [14] сформували теорію динамічних здібностей підприємства, пов'язали її з організаційною стійкістю та розвитком підприємств у нестабільному середовищі.

Своєю чергою формують сучасне наукове підґрунтя для розроблення економічного механізму адаптивно-поведінкових стратегій підприємств у контексті їх циклічного розвитку науковий доробок авторів. Зокрема, Ареф'єва О. В. [1] обґрунтувала кластерну платформу економічної модернізації підприємств як основу формування інноваційної екосистеми, міжрегіональної кооперації та підвищення конкурентоспроможності в умовах трансформації економіки; Козенков Д. Є., Каут О. В., Шпортько Г. Ю. [4] дослідили адаптивні стратегії управління сучасними бізнес-системами, визначили інструменти реагування підприємств на динамічні зміни зовнішнього середовища; Васюткіна Н., Андрієнко М., Самітов Р. [3] запропонували підходи до стратегічного управління людськими ресурсами на основі інноваційно-креативних компетенцій як чинника адаптивного розвитку підприємства; Arefiev S. [7] визначив роль інноваційних стратегій управління підприємством у цифрову епоху та їх вплив на адаптивність бізнес-моделей; Drewniak R. [10] запропонував концепцію адаптивної та абсорбційної стійкості підприємства як основи його довгострокового розвитку та ефективного функціонування в кризових умовах; Tewes S. [13] обґрунтував адаптивно-динамічний цикл розвитку бізнес-моделей, який відображає закономірності циклічного розвитку підприємств і стратегічного оновлення.

Разом із тим наявні наукові дослідження не повною мірою висвітлюють проблематику створення комплексного економічного механізму, здатного забезпечувати формування й реалізацію адаптивно-поведінкових стратегій підприємств відповідно до етапів їхнього циклічного розвитку, що зумовлює потребу в подальшому розвитку цього наукового напряму.

Формулювання цілей статті

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та концептуалізація наукової платформи для побудови економічного механізму розробки адаптивно-поведінкових стратегій у циклічному розвитку підприємства, що забезпечує методологічну узгодженість, функціональну ефективність та поведінкову адаптивність у динамічному середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження

Формування наукової платформи є концептуальною передумовою побудови дієвого економічного механізму адаптивного управління розвитком підприємства в умовах фазової нестабільності та трансформаційної динаміки. У сучасних реаліях економічної турбулентності, коли підприємства вимушені функціонувати в умовах постійної зміни фаз зростання, стабілізації, кризи та оновлення, наукова платформа забезпечує не лише методологічну цілісність управлінського підходу, а й когерентність усіх його складових — від концептуального мислення до інструментальної реалізації та поведінкової підтримки стратегій. «Використання сучасних технологій у взаємодії з клієнтами, розширення цифрових каналів комунікації та персоналізація пропозицій дозволяють бізнесу будувати довгострокові відносини зі споживачами, підвищувати їхню лояльність та зміцнювати бренд. Таким чином, цифрова трансформація в управлінні підприємством є не лише необхідністю, а й стратегічною перевагою, що визначає майбутнє розвитку бізнесу. Інноваційні стратегії управління в цифрову епоху є ключовим фактором успіху для сучасних підприємств. Вони дозволяють компаніям ефективно адаптуватися до мінливого ринкового середовища, оптимізувати бізнес-процеси, підвищувати конкурентоспроможність та розширювати можливості для сталого зростання» [7, с. 9].

Наукова платформа виконує роль системоутворювальної основи, яка задає рамки інтерпретації динамічних економічних явищ, структурує знання та трансформує їх у логіку стратегічного управління. У її межах відбувається інтеграція понять, категорій, принципів і міжсистемних зв'язків, що у сукупності формують змістовне тло для визначення цілей, завдань і параметрів функціонування економічного механізму. Наукова платформа не є статичною моделлю — вона передбачає розвиток, рефлексію та відкритість до змін, адаптуючи методологію до особливостей кожної конкретної фази розвитку підприємства.

Також «кластерна платформа виступає інтегрованим системним механізмом, що забезпечує координацію та синергію дій ключових учасників галузевого розвитку – підприємств, науково-дослідних установ, освітніх організацій, інфраструктурних структур та органів державного управління. Її діяльність спрямована на формування умов для прискореного технологічного оновлення, посилення конкурентоспроможності та підвищення інноваційної результативності. Реалізація переваг кластерної платформи здійснюється через низку взаємопов'язаних функціональних складових» [1, с. 308].

Завдяки науковій платформі стає можливою побудова механізму, який ґрунтується на теоретично обґрунтованих засадах, реалізується через узгоджений функціональний інструментарій і враховує поведінкову реальність ухвалення управлінських рішень. Саме така міжрівнева і міждисциплінарна конструкція дозволяє уникати фрагментації управління, забезпечує його гнучкість, а також формує адаптивну компетентність підприємства як економічного суб'єкта. Це не лише базовий концепт дослідження, а й ключовий інструмент структурної та методологічної цілісності системи стратегічного управління, що сприяє формуванню стійких і ефективних рішень у контексті циклічного розвитку (рис. 1).

Представлений рисунок ілюструє складну, багатокомпонентну структуру наукової платформи, яка виступає теоретико-методологічною основою для побудови економічного механізму розробки адаптивно-поведінкових стратегій підприємства в умовах циклічного розвитку. Наукова платформа, що постає як системне утворення, у межах якого поєднано змістовні, конструктивні та поведінкові елементи, що детермінують адаптивність підприємства до фазових зрушень у зовнішньому й внутрішньому середовищі. Платформа підживлюється інтегрованою системою принципів, понять, категорій і зв'язків, що формують категоріальний апарат і методологічну сітку для інтерпретації

динамічних економічних процесів. Ця частина визначає логіку побудови концептуальних основ, які згодом наповнюються змістом у вигляді стратегічного механізму. Через смислову рамку зазначено, що саме ці складові не є статичними – вони задають вектор і логіку розвитку, структуруючи як теоретичні підходи, так і прикладні інструменти. «Ключовою зміною є перехід від стратегій стабільності до адаптивних стратегій резильєнтності, що передбачають скорочення горизонту планування, перегляд структури активів і зміщення фокусу з матеріальних ресурсів на людський капітал, управлінську гнучкість та цифрові можливості» [4, с. 167].

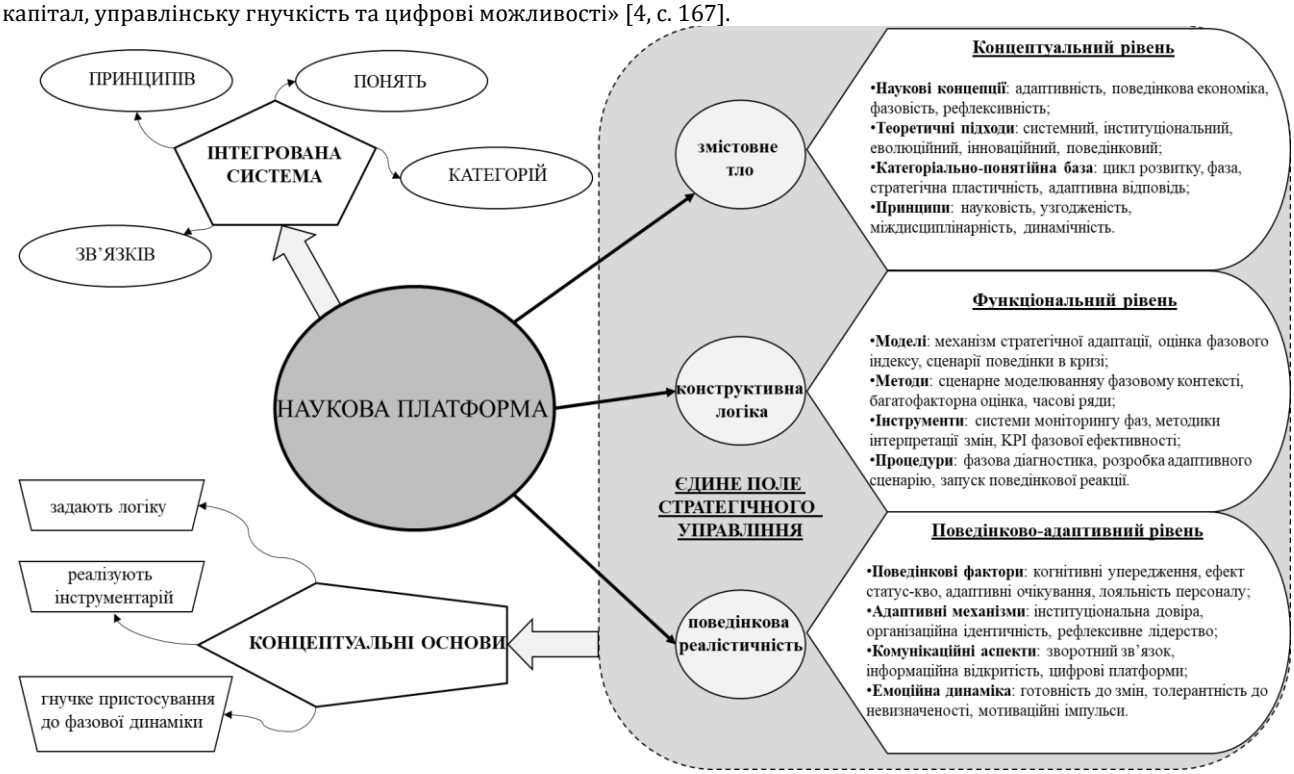

Рис. 1 Концептуально-функціональна структура наукової платформи побудови економічного механізму розробки адаптивно-поведінкових стратегій у циклічному розвитку підприємства

Джерело: розроблено автором.

Єдине поле стратегічного управління, яке формується на стику трьох ключових рівнів: концептуального, функціонального та поведінково-адаптивного. Кожен з них виконує окрему, але взаємопов'язану функцію. Концептуальний рівень формує змістовне тло, задаючи теоретичну рамку через поняття адаптивності, фазовості, поведінкової економіки та системного мислення. Він синтезує системні, інституціональні, еволюційні, інноваційні й поведінкові підходи, тим самим забезпечуючи методологічну базу для розгортання стратегій. Функціональний рівень трансформує абстрактну рамку в конструктивну логіку, реалізуючи інструментарій стратегічної адаптації: моделі, методи, процедури та індикатори, що забезпечують узгоджене функціонування підприємства в умовах фазових коливань. Водночас поведінково-адаптивний рівень задає поведінкову реалістичність, розкриваючи когнітивно-емоційну природу прийняття рішень в умовах невизначеності, впровадження змін і кризових реакцій.

Синхронізація трьох рівнів – змістового, конструктивного і поведінкового – дозволяє трансформувати наукову платформу в цілісну систему стратегічного управління, що одночасно є методологічною базою, практичною конструкцією й адаптивною поведінковою матрицею. Система концептуальних основ, підкріплена логікою, інструментарієм і здатністю до гнучкого реагування на фазову динаміку, становить фундамент довгострокового й обґрунтованого розвитку підприємства.

Формування єдиного поля стратегічного управління в межах наукової платформи є ключовою умовою ефективної реалізації адаптивно-поведінкових стратегій в умовах циклічного розвитку підприємства. Це поле виконує функцію синтезу — воно об'єднує концептуальні основи, функціональні інструменти та поведінкові механізми в інтегровану систему прийняття стратегічних рішень. У середовищі постійної зміни фаз розвитку, де підприємство перебуває під впливом як об'єктивних викликів, так і суб'єктивних реакцій на них, лише цілісне управлінське поле забезпечує узгодженість цілей, засобів і результатів. Єдине поле стратегічного управління виступає простором, у якому концепції трансформуються в дії, а дії — в повторюване управлінське знання. Саме в межах цього поля відбувається логічна координація між рівнями: концептуальний рівень задає змістовне тло, функціональний — забезпечує конструктивну логіку, а поведінково-адаптивний — реалізацію стратегій гнучкості та психологічної стійкості. Без цієї інтеграції окремі складові залишаються ізольованими, що призводить до фрагментації стратегічного процесу, зниження ефективності управлінських рішень і втрати здатності до адаптації.

Крім того, єдине поле управління створює основу для стратегічної рефлексії — здатності підприємства не лише діяти відповідно до поточних умов, але й осмислювати власні дії, прогнозувати наслідки, адаптувати поведінкові шаблони й змінювати траєкторії розвитку. Таким чином, наявність цілісного стратегічного поля не лише сприяє зниженню управлінської ентропії, але й є джерелом стійкості, інноваційної активності та економічної безпеки підприємства в умовах циклічної нестабільності.

Наукова платформа виступає не лише методологічною основою, а й інтелектуальним «каркасом», на якому спирається конструювання економічного механізму розробки адаптивно-поведінкових стратегій. Її багаторівнева структура забезпечує логіку переходу від абстрактного теоретичного бачення до конкретного інструментального забезпечення управлінського процесу. Саме на базі платформи формується система пріоритетів, визначаються точки інтервенції, параметри адаптації, підходи до оцінювання ефективності стратегічного реагування в умовах фазового розвитку. Змістове наповнення кожного рівня платформи трансформується у функціональні блоки економічного

механізму. Так, концептуальний рівень забезпечує ідеологічну обґрунтованість обраної стратегії: він визначає рамки стратегічного бачення, принципи узгодження інтересів та підходи до формування адаптивних моделей. Функціональний рівень виконує роль конструктивного ядра, в межах якого реалізується вибір інструментів і методів, здійснюється інтеграція процедур оцінювання та регулювання, вибудовується алгоритм дій. Поведінково-адаптивний рівень втілює в собі гнучкість управління та здатність системи враховувати обмежену раціональність, індивідуальні реакції, культурні коди та емоційні чинники, що безпосередньо впливають на стійкість стратегії.

У результаті платформа не лише забезпечує логіку побудови, а й формує умови для рефлексивного управління розвитком підприємства – такого, що поєднує інтерпретацію минулого досвіду, активну дію в теперішньому й конструювання альтернатив майбутнього. Завдяки цьому економічний механізм, заснований на науковій платформі, стає не просто сукупністю функцій або засобів, а динамічною конструкцією, здатною змінюватися у відповідь на фазові коливання, одночасно забезпечуючи цілісність, гнучкість і стратегічну стабільність підприємства (рис. 2).

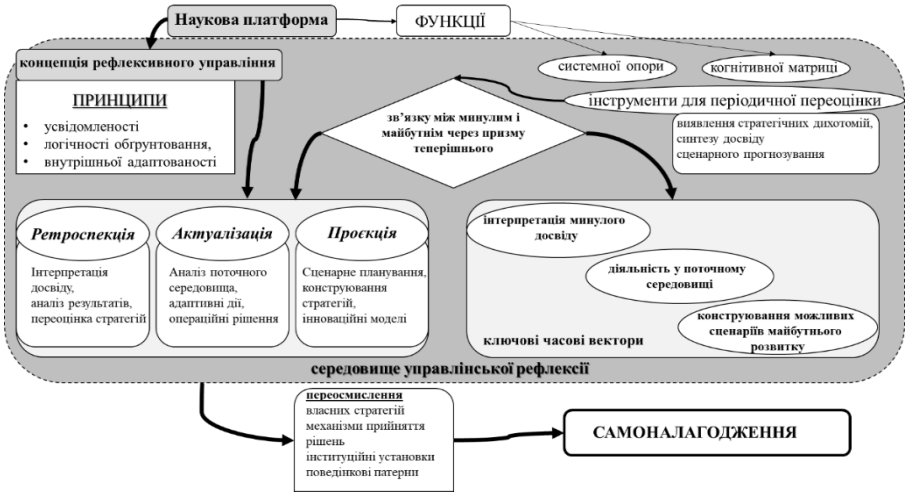

Рис. 2. Модель рефлексивного управління розвитком підприємства на основі наукової платформи. *Джерело: розроблено автором.*

У межах сучасної наукової парадигми стратегічного управління дедалі більшої ваги набуває концепція рефлексивного управління, яка передбачає усвідомлену, логічно обґрунтовану, внутрішньо адаптовану поведінку підприємства в умовах змінних обставин. Рефлексивне управління розглядається як складна багатоетапна система, що охоплює три ключові часові вектори: інтерпретацію минулого досвіду, діяльність у поточному середовищі та конструювання можливих сценаріїв майбутнього розвитку. Його сутність полягає не лише в реакції на зміни, а й у здатності підприємства осмислювати власні дії, адаптувати їх до нового контексту та цілеспрямовано впливати на формування майбутнього. «Адаптація економічної поведінки підприємств до концепцій сталого розвитку відкриває нові перспективи та можливості для підвищення ефективності бізнесу. Найвагомішими перспективами адаптації економічної поведінки підприємств до концепцій сталості вважаємо підвищення ефективності використання ресурсів, зменшення впливу на довкілля, покращення репутації та залучення інвестицій» [5, с. 74].

Наукова платформа, що лежить в основі побудови економічного механізму, створює середовище управлінської рефлексії – когерентне поле, в межах якого відбувається логічна координація між різними рівнями управління (концептуальним, функціональним, поведінковим) та часовими фазами розвитку (ретроспекція, актуальність, проекція). Змістовна наповненість платформи дозволяє підприємству не лише реагувати на зовнішні події, а й критично переосмислювати власні стратегії, механізми прийняття рішень, інституційні установки та поведінкові патерни. Це забезпечує здатність до самоналагодження, трансформації та формування нових стратегічних рамок.

У практичному аспекті рефлексивне управління вимагає наявності зворотного зв'язку між минулим і майбутнім через призму теперішнього, що можливе лише за умов чітко структурованої платформи. Завдяки її методологічній структурі підприємство отримує інструменти для періодичної переоцінки власного становища, виявлення стратегічних дихотомій, синтезу досвіду та сценарного прогнозування. Платформа в цьому випадку виконує функцію не лише системної опори, а й когнітивної матриці, в межах якої формується суб'єктність підприємства як носія адаптивної поведінки.

Наукова платформа у поєднанні з рефлексивною моделлю управління формує інтелектуальну архітектуру стратегічного розвитку підприємства, яка не лише забезпечує структурну цілісність і функціональну дієвість управлінського механізму, а й створює умови для глибокої суб'єктної адаптації. У цьому контексті рефлексивне управління стає не просто інструментом модернізації, а основою для побудови підприємства нового типу — такого, що здатне підтримувати сталий розвиток на основі стратегічної самосвідомості, поведінкової зрілості та високої чутливості до змінних умов. У результаті формується системно інтегрований механізм, який поєднує досвід минулого, дії теперішнього та передбачення майбутнього у єдину траєкторію цілеспрямованої поведінки в умовах фазового розвитку.

В основі моделі лежить періодичне критичне осмислення власної траєкторії розвитку, що відбувається в межах гнучкого середовища управлінської рефлексії. Це середовище формує систему багатоетапної стратегічної узгодженості, в якій важливими стають ефект навчання системи в динаміці, стратегічна послідовність дій і довгострокова траєкторія. Підприємство в такому контексті не просто пристосовується до змін, а активно моделює свою поведінку, змінюючи інститути, логіку ухвалення рішень і сенс стратегічних цілей. Модель демонструє, що справжня стратегічна трансформація починається не з дій, а з переосмислення мислення — тобто зі здатності підприємства критично оцінити власну історію, переглянути інституційну конструкцію й сформулювати новий тип суб'єктності. Наукова платформа при цьому забезпечує когнітивну опору, інструментальну повноту та структурну цілісність усього механізму управління.

Унікальність наукової платформи як інструменту стратегічного управління полягає в її здатності не лише структурувати знання, а й спрямовувати логіку мислення керівників підприємств у бік довгострокової поведінкової узгодженості, що особливо важливо в умовах нестабільного фазового розвитку. Платформа не виступає в ролі жорсткого методичного шаблону, навпаки — її функціонування базується на евристичному, гнучкому, відкритому підході, що дозволяє адаптувати управлінські інструменти до конкретних умов і еволюційних змін зовнішнього та внутрішнього середовища. Завдяки когнітивній функції платформи забезпечується інтелектуальна узгодженість стратегічних рішень із фазовими характеристиками розвитку підприємства. Платформа формує простір, де

поведінкові чинники — такі як обмежена раціональність, інституціональні установки, домінантні уявлення та цінності — не ігноруються, а цілеспрямовано враховуються як ключові змінні у формуванні стратегічної логіки. Таким чином, вона виступає не лише як координатор між рівнями управління, а як медіатор між раціональним і ірраціональним у процесі прийняття стратегічних рішень.

Висновки та перспективи подальших розвідок

У статті обґрунтовано, що формування наукової платформи є необхідною передумовою для побудови ефективного економічного механізму адаптивного управління в умовах циклічного розвитку підприємств. Запропоновано концептуальну модель, яка поєднує три ключові рівні — концептуальний, функціональний і поведінково-адаптивний — у єдине поле стратегічного управління. Доведено, що така платформа дозволяє не лише структурувати управлінські знання, але й формувати середовище стратегічної рефлексії, в якому підприємство здатне діяти не реактивно, а проактивно, на основі осмислення власної траєкторії розвитку. Здійснено системну інтеграцію підходів — поведінкового, інституціонального, інноваційно-адаптаційного, еволюційного та системного — що забезпечує методологічну цілісність і адаптивну спроможність підприємства до змін фазового характеру. Наукова платформа виступає не лише концептуальним каркасом, а й когнітивною матрицею, що забезпечує внутрішню логіку побудови стратегій, адаптивну поведінкову відповідність і можливість трансформаційного розвитку підприємства в умовах економічної турбулентності.

Література

1. Ареф'єва О. В. Кластерна платформа економічної модернізації підприємств задля підвищення конкурентоспроможності при формуванні інноваційної екосистеми та міжрегіональній кооперації. *Бізнес Інформ*. 2025. №11. С. 306–316. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-11-306-316.
2. Ареф'єва О., Залізнюк В., Ареф'єв С., Андрієнко М. Економічна адаптація інтелектуального капіталу промислових підприємств при удосконаленні компетенцій фахових груп: мотиваційно-інжиніринговий аспект. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Економіка»*. 2024. Вип. 19(38). DOI: https://doi.org/10.33296/2707-0654-19(38)-08.
3. Васюткіна Н., Андрієнко М., Самітов Р. Стратегічне управління людськими ресурсами підприємства на основі інноваційно-креативних компетенцій. *Сталий розвиток економіки*, 2024. Вип. 2(49), С. 15-22. DOI: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-3.
4. Козенков Д.Є., Каут О.В., Шпортько Г.Ю. адаптивні стратегії управління в сучасних бізнес-системах. *Економічний простір.* 2026. № 211, С. 164-171. DOI: https://doi.org/10.30838/EP.211.164-171.
5. Лепейко Т. І., Гупало В. В. Адаптація економічної поведінки підприємства до умов сталого розвитку. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 1. С. 72-76. DOI: https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-1-18.
6. Сімкова Т., Патлай А. Досягнення збалансованості розвитку підприємства через формування моделі антикризового забезпечення підприємства при турбулентності ринків та деструктивних впливах. *Економічний аналіз.* 2025. Том 35 №2. С. 233-244. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2025.02.233.
7. Arefiev S. Innovative strategies for enterprise management in the digital era. *Innovative Educational Technologies*: collective monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2025. P. 9–11. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-530-3-4.
8. Piletska S. T., Arefiev S. O., Petrovska S. V., Kolesnykov S. O. Strategic Ensuring of Economic Security of Enterprises in the Context of Digitalization of the Economy of Ukraine. *The Problems of Economy*. 2024. No. 2(60). P. 181–190. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-181-190.
9. García-Valenzuela V. M., Jacobo-Hernandez C. A., Flores-López J. G. Dynamic Capabilities and Their Effect on Organizational Resilience in Small and Medium-Sized Commercial Enterprises. *Management & Marketing*. 2023. Вип. 18(4), С. 496–514. https://doi.org/10.2478/mmcks-2023-0027.
10. Drewniak R. The birth of resilience enterprise: A dynamic approach to absorptive and adaptive resilience capabilities. *Business and Management 2023: 13th International Scientific Conference*. Vilnius, Lithuania, 2023. Article bm.2023.1025. DOI: https://doi.org/10.3846/bm.2023.1025
11. Kraus S., Jones P., Kailer N., Weinmann A., Chaparro-Banegas N., Roig-Tierno N. (). Digital transformation: An overview of the current state of the art of research. *International Journal of Information Management,* 2022. №*63*, Article 102466. DOI: https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2021.102466
12. Ledesma-Chaves P., Arenas-Gaitán J. Dynamic capabilities in times of economic crisis: A vision of success in international markets. *Heliyon,* 2023. Вип. *9*(12), e22703. DOI: https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22703.
13. Teece D. J. Peteraf M. A., Heaton S. Dynamic Capabilities and Organizational Agility: Risk, Uncertainty and Entrepreneurial Management in the Innovation Economy. *California Management Review, Forthcoming, Tuck School of Business Working Paper.* 2016. (April 7). No. 2771245. DOI: https://doi.org/10.1525/cmr.2016.58.4.13.
14. Tewes S. Adaptive-dynamic Cycle for Future Business Models. *International Journal of Innovation and Economic Development*. 2025. Volume 11. Issue 1. Pp. 7-21. DOI: https://doi.org/10.18775/ijied.1849 7551 7020.2015.112.2001.
15. Witschel D., Baumann D., Voigt K.-I. How manufacturing firms develop dynamic capabilities for digital transformation. *Journal of Business Research,* 2022. №139. С. 784–797. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.10.034.

References

1. Arefieva, O. V. (2025) Klasterna platforma ekonomichnoi modernizatsii pidpryiemstv zadlia pidvyshchennia konkurentospromozhnosti pry formuvanni innovatsiinoi ekosystemy ta mizhrehionalnii kooperatsii [Cluster platform for economic modernization of enterprises to increase competitiveness in the formation of an innovative ecosystem and interregional cooperation], *Biznes Inform*, no. 11, pp. 306–316. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-11-306-316.
2. Arefieva, O., Zaliznuk, V., Arefiev, S. and Andriienko, M. (2024) Ekonomichna adaptatsiia intelektualnoho kapitalu promyslovykh pidpryiemstv pry udoskonalenni kompetentsii fakhovykh hrup: motyvatsiino-inzhynirynhovyi aspekt [Economic adaptation of intellectual capital of industrial enterprises when improving competencies of professional groups: Motivational and engineering aspect], *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia Ekonomika*, no. 19 (38). https://doi.org/10.33296/2707-0654-19(38)-08.
3. Vasiutkina, N., Andriienko, M. and Samitov, R. (2024) Stratehichne upravlinnia liudskymy resursamy pidpryiemstva na osnovi innovatsiino-kreatyvnykh kompetentsii [Strategic management of human resources of the enterprise based on innovative and creative competencies], *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 2 (49), pp. 15–22. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-3.
4. Kozenkov, D. Ye., Kaut, O. V. and Shportko, H. Yu. (2026) Adaptyvni stratehii upravlinnia v suchasnykh biznes-systemakh [Adaptive management strategies in modern business systems], *Ekonomichnyi prostir*, no. 211, pp. 164–171. https://doi.org/10.30838/EP.211.164-171.
5. Lepeiko, T. I. and Hupalo, V. V. (2025) Adaptatsiia ekonomichnoi povedinky pidpryiemstva do umov staloho rozvytku [Adaptation of economic behavior of the enterprise to the conditions of sustainable development], *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky ta prava*, no. 1, pp. 72–76. https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-1-18.
6. Simkova, T. and Patlai, A. (2025) Dosiahnennia zbalansovanosti rozvytku pidpryiemstva cherez formuvannia modeli antykryzovoho zabezpechennia pidpryiemstva pry turbulentocti rynkiv ta destruktyvnykh vplyvakh [Achieving balance in enterprise development

through the formation of a crisis management support model during market turbulence and destructive impacts], *Ekonomichnyi analiz*, vol. 35, no. 2, pp. 233–244. https://doi.org/10.35774/econa2025.02.233.
7. Arefiev, S. (2025) Innovative strategies for enterprise management in the digital era, in *Innovative Educational Technologies: collective monograph*. Riga: Baltija Publishing, pp. 9–11. https://doi.org/10.30525/978-9934-26-530-3-4.
8. Piletska, S. T., Arefiev, S. O., Petrovska, S. V. and Kolesnykov, S. O. (2024) Strategic Ensuring of Economic Security of Enterprises in the Context of Digitalization of the Economy of Ukraine, *The Problems of Economy*, no. 2 (60), pp. 181–190. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-181-190.
9. García-Valenzuela, V. M., Jacobo-Hernandez, C. A. and Flores-López, J. G. (2023) Dynamic Capabilities and Their Effect on Organizational Resilience in Small and Medium-Sized Commercial Enterprises, *Management & Marketing*, vol. 18, no. 4, pp. 496–514. https://doi.org/10.2478/mmcks-2023-0027.
10. Drewniak, R. (2023) The birth of resilience enterprise: A dynamic approach to absorptive and adaptive resilience capabilities, in *Business and Management 2023: 13th International Scientific Conference*. Vilnius, Lithuania, 11-12 May 2023. Vilnius: Vilnius Gediminas Technical University, art. bm.2023.1025. https://doi.org/10.3846/bm.2023.1025.
11. Kraus, S., Jones, P., Kailer, N., Weinmann, A., Chaparro-Banegas, N. and Roig-Tierno, N. (2022) Digital transformation: An overview of the current state of the art of research, *International Journal of Information Management*, vol. 63, art. 102466. https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2021.102466.
12. Ledesma-Chaves, P. and Arenas-Gaitán, J. (2023) Dynamic capabilities in times of economic crisis: A vision of success in international markets, *Heliyon*, vol. 9, no. 12, art. e22703. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e22703.
13. Teece, D. J., Peteraf, M. A. and Heaton, S. (2016) Dynamic Capabilities and Organizational Agility: Risk, Uncertainty and Entrepreneurial Management in the Innovation Economy, *California Management Review*, vol. 58, no. 4, pp. 13–35. https://doi.org/10.1525/cmr.2016.58.4.13.
14. Tewes, S. (2025) Adaptive-dynamic Cycle for Future Business Models, *International Journal of Innovation and Economic Development*, vol. 11, no. 1, pp. 7–21. https://doi.org/10.18775/ijied.1849-7551-7020.2015.112.2001.
15. Witschel, D., Baumann, D. and Voigt, K.-I. (2022) How manufacturing firms develop dynamic capabilities for digital transformation, *Journal of Business Research*, vol. 139, pp. 784–797. https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.10.034.

Стаття надійшла до редакції / Received 25.07.2026 **Прийнята до друку / Accepted 03.08.2026**
Опубліковано/ Published 04.09.2026